

**ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Jozefa Štefanka a členiek JUDr. Anny Petruľákovej a JUDr. Ivany Izakovičovej v právnej veci žalobcu: **Ing. L.M.**, V., O., Č., proti žalovanému: **A.**, zast. Mgr. Ing. M.O., advokátom, H., B., **o odporovateľnosť právneho úkonu**, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 01. 04. 2009 č. k. 48 Cb 90/98–311, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 01. 04. 2009 č. k. 48 Cb 90/98-311 **p o t v r d z u j e .**

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodne súd I. stupňa.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Banskej Bystrici napadnutým rozsudkom zamietol návrh a rozhodnutie o náhrade trov odložil v súlade s ust. § 151 ods. 3 O. s. p. na čas po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Podľa odôvodnenia rozhodnutia návrhom podaným na súd dňa 24. 11. 1998 sa žalobca domáhal, aby súd určil, že všetky právne úkony urobené medzi žalovaným 2 P. a žalovaným 1 A., sú voči nemu neúčinné, a že môže požadovať uspokojenie svojej

pohľadávky z toho, čo odporovateľným právnym úkonom ušlo z majetku žalovaného 2 do majetku žalovaného 1 a pokiaľ to nie je možné, má právo na náhradu od žalovaného 1. Súčasne žiadal, aby súd zakázal žalovanému 1 prevody akéhokoľvek majetku, ktorý nadobudol od žalovaného 2. Ako žalovaného 1 žalobca označil A., ktoré podľa jeho tvrdenia, odkúpilo alebo prevzalo značnú časť majetku od žalovaného 2, voči ktorému ako dlžníkovi má pohľadávky v celkovej výške 2 474 361,- Sk, ktoré mu boli priznané právoplatnými a vykonateľnými platobnými rozkazmi, vydanými Krajským súdom v Banskej Bystrici č. k. 3 Rob 264/97 z 02. 09. 1997, 1 Rob 288/97 z 25. 08. 1997 a 1 Rob 535/97 zo 04. 11. 1997, ktorými bola žalovanému P., uložená povinnosť zaplatiť mu sumy 84 753,- Sk a 0,5% zmluvnú pokutu z čiastky 100 000,- Sk od 22. 12. 1995 do zaplatenia a 0,5% zmluvnú pokutu z čiastky 100 000,- Sk od 25. 01. 1996 do zaplatenia a 0,5% zmluvnú pokutu z čiastky 84 753,- Sk od 01. 06. 1997 do zaplatenia a trovy konania 3 388,- Sk, ďalej sumu 12 200,- Sk a 1% zmluvnú pokutu z čiastky 100 000,- Sk od 22. 12. 1995 do zaplatenia a trovy konania 500,- Sk a napokon sumu 6 100,- Sk s 0,5% zmluvnou pokutou z čiastky 100 000,- Sk od 22. 12. 1995 do zaplatenia a 0,5% zmluvnou pokutou z čiastky 100 000,- Sk od 25. 01. 1996 do zaplatenia a 0,5% zmluvnou pokutou z čiastky 84 753,- Sk od 01. 04. 1997 do zaplatenia a trovy konania 500,- Sk.

Rozsudkom zo dňa 16. 04. 2002 súd návrh žalovaného 1 zamietol, pre nepreukázanie splnenia podmienok odporovateľnosti podľa § 42a Obč. zák. a proti žalovanému 2 konanie zastavil z dôvodu späťvzatia návrhu žalobcom voči tomuto žalovanému a žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanému 1 trovy konania 2 710,- Sk na účet jeho právneho zástupcu.

Na odvolanie žalobcu Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 24. apríla 2003 spis. zn. 2 Obo 242/02 rozsudok 1. stupňového súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V zrušujúcom rozhodnutí poukázal na nesprávny výklad ust. § 42a Obč. zák., a že súd nevzal do úvahy to, že žalobný petit nie je dostatočne určitý v označení, ktorý právny úkon žalobca odporuje a v označení majetku, ktorý mal byť predmetom odporovaných právnych úkonov.

Vychádzajúc z usmernenia odvolacieho súdu krajský súd uznesením zo dňa 12. 11. 2003 vyzval žalobcu, aby v lehote do 15 dní od doručenia uznesenia odstránil neurčitosť žalobného petitu tak, že presne označí, ktorý právny úkon urobený medzi žalovaným 2 a žalovaným 1, odporuje a označí majetok, ktorý má byť predmetom

odporovaného úkonu. Vzhľadom na to, že žalobca tak v stanovenej lehote neurobil, súd uznesením zo dňa 30. 03. 2004, návrh žalobcu odmietol. Na odvolanie žalobcu odvolací súd uznesením zo dňa 21. 09. 2004 napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Na zdôvodnenie uviedol, že prvostupňový súd postupoval správne, keď neurčité podanie žalobcu, označené ako žalobný petit návrhu po nepovšimnutej kvalifikovanej výzve v zmysle § 43 ods. 1 O. s. p. odmietol, avšak konštatoval, že v čase rozhodovania odvolacím súdom, žalobca v podanom odvolaní v lehote na podanie odvolania, neurčité podanie doplnil o presné označenie právneho úkonu a majetku, proti ktorému žiada vo veci rozhodnúť a doplnil tak petit návrhu.

Predmetom ďalšieho konania súdu I. stupňa bol žalobcom upresnený a doplnený žalobný petit, podľa ktorého sa žalobca domáha, aby súd určil, že právny úkon, ktorým P. vložilo nepeňažný vklad vo výške 38 751 417,- Sk do A. podľa Notárskej zápisnice č. N 150/98, Nz 143/98 zo dňa 07. mája 1998, je voči nemu právne neúčinný.

Na základe vykonaného dokazovania súd rozsudkom č. k.48 Cb 90/98-KI -221 zo dňa 22. marca 2006 určil, že právny úkon, ktorým P. vložilo nepeňažný vklad vo výške 38 751 417,- Sk do základného imania A. podľa Notárskej zápisnice č. N 150/98, Nz 143/98 zo dňa 07. mája 1998 napísanej na Notárskom úrade JUDr. P.T. vo V., B., je voči žalobcovi právne neúčinný. Súčasne uložil žalovanému povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania 12 239,- Sk.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný a Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením 5 Obo 137/2006 zo dňa 23. apríla 2008 rozsudok súdu prvého stupňa zo dňa 22. marca 2006 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V tomto konaní súd rozhodol napadnutým rozsudkom.

Keďže žalovaný namietal, že žalobcova pohľadávka, o ktorú opiera dôvodnosť svojej žaloby, ku dňu jej podania neexistovala, pretože ju žalovaný uhradil jednak úhradou a jednak postúpením pohľadávky, voči inej osobe ako dlžníkovi P., súd žalobcovi podrobnou výzvou zo dňa 26. 01. 2009, uložil doplniť doklady a na preukázanie jeho tvrdení v súlade s usmernením odvolacieho súdu v uznesení zo dňa 23. 04. 2006 a v súlade s tým aj upravil petit žaloby, v lehote 20 dní od jej doručenia. Konkrétne mu uložil preukázať, aká je výška

jeho pohľadávky voči dlžníkovi (P.) a z toho, aká výška nebola dlžníkom zaplatená, pretože od preukázania tejto skutočnosti závisí posúdenie, či žalobca je aktívne legitimovaný na podanie návrhu o odporovateľnosť právneho úkonu (§ 42a ods. 1 Obč. zák.). Žalovaný namietal, že pohľadávka žalobcu priznaná platobnými rozkazmi vo výške 443 750,- Sk zanikla dňa 13. 03. 1998, jej čiastočnou úhradou a čiastočne postúpením pohľadávky voči inej osobe ako dlžníkovi P. (v celkovej výške 555 953,- Sk) a ku dňu podania žaloby (24. 11. 1998), už neexistovala. Rovnako uložil súd žalobcovi preukázať, na akom základe došlo k nárastu jeho pohľadávky až na uvádzanú sumu 2 476 361,- Sk. Ďalej súd uložil žalobcovi, aby presne označil, ktorý právny úkon dlžníka P. o vložení nepeňažného vkladu do majetku žalovaného (A.) napáda odporovateľnosťou, keďže notárska zápisnica zo dňa 07. mája 1998, nie je právnym úkonom, ktorým bolo rozhodnuté o vložení majetku P. do majetku A., pretože predmetná notárska zápisnica, iba osvedčila priebeh ustanovujúcej schôdze žalovaného, pričom sa v nej konštatuje, že jej súčasťou je uznesenie členskej schôdze a predstavenstva P.. Z obsahu zápisnice z náhradnej členskej schôdze P., konanej dňa 31. 08. 1998, vyplýva, že táto náhradná schôdza, rozhodla o vložení ďalšej majetkovej účasti - nepeňažného vkladu P. do majetku žalovaného a podľa názoru odvolacieho súdu, len toto rozhodnutie môže byť napádaným neúčinným právnym úkonom (nie notárska zápisnica).

Žalobca výzvu súdu v stanovenej lehote nesplnil. V podaní zo dňa 24. 03. 2009 (doručenom súdu 27. 03. 2009) nedoplnil doklady potrebné na preukázanie oprávnenosti uplatneného práva v zmysle výzvy súdu, ani neoznačil dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Uvádza vo všeobecnosti opakované skutočnosti, ktoré už uviedol v predchádzajúcich vyjadreniach a stanoviskách k prejednávanej veci. V závere podania zo dňa 24. 03. 2009 opätovne navrhol, aby súd určil, že notárska zápisnica č. N 150/98, Nz 143/98 zo dňa 07. 05. 1998, na základe ktorej P., vložilo do A., nepeňažný vklad vo výške 38 751 417,- Sk, je voči nemu právne neúčinná.

Súd zistil, že ani v jednom zo žalobcom označených platobných rozkazov, nebola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi priznané sumy so zmluvnou pokutou za každý deň omeškania, preto zmluvné pokuty uvedené v platobných rozkazoch kvalifikoval ako jednorazovú majetkovú sankciu. Potom dlh P. voči žalobcovi v prípade platobného rozkazu 3 Rob 264/97, by predstavoval sumu 89 561,- Sk, vrátane zmluvnej pokuty a trov

konania, pri rovnakom postupe v prípade platobného rozkazu 1 Rob 288/97 sumu 13 700,- Sk a v prípade platobného rozkazu 535/97 sumu 8 020,- Sk.

Závazok dlžníka P. voči navrhovateľovi vo výške 243 750,- Sk, zanikol dňa 15. 08. 1996, postúpením pohľadávok dlžníka, ktoré mal voči svojmu dlžníkovi M., š. p., Z. podľa zmluvy o postúpení pohľadávok, uzavretej uvedeného dňa so žalobcom (č.1. 236 spisu). Ďalej dlžník zaplatil žalobcovi dňa 26. 11. 1997 sumu 50 000,- Sk, 18. 12. 1997 50 000,- Sk, 21. 01. 1998 100 000,- Sk a 13. 03. 1998 112 203,-Sk, o čom svedčia bankové doklady založené v spise (č. 1. 231 až 234 spisu), čím záväzok dlžníka voči žalobcovi (vykonané platby + postúpenie pohľadávok) zanikol pred podaním návrhu o určenie neúčinnosti právnych úkonov, dlžníka. Z tohto dôvodu žalobca nie je v zmysle § 42a ods. 1 Obč. zák. v danom prípade aktívne legitimovaný na podanie odporovacej žaloby, čo bolo jedným z dôvodov pre zamietnutie ním podaného návrhu.

Súd ďalej, vychádzajúc z ustanovenia § 42a ods. 2 Obč. zák. skúmal, či žalobca uplatnil právo na určenie neúčinnosti konkrétneho právneho úkonu v zákonnej trojročnej prekluzívnej lehote, od kedy bol napádaný právny úkon, urobený. Túto otázku posúdil v súvislosti s povinnosťou žalobcu odstrániť neurčitosť žalobného petitu, ktorý konštatoval odvolací súd v rozhodnutí zo dňa 24. 04. 2003 a zistil, že žalobca na výzvu súdu v tomto smere spresnil návrh podaním doručeným súdu dňa 23. 04. 2004 (č. 1. 100), kde žiadal určiť, že notárska zápisnica č. N 150/98, Nz 143/98 zo dňa 07. 05. 1998, na základe ktorej P. vložilo do A. nepeňažný vklad vo výške 38 751 417,- Sk, je voči žalobcovi právne neúčinná, t. j. po uplynutí trojročnej prekluzívnej lehoty (od podania návrhu navrhovateľom na súd dňa 24. 11. 1998), čo je ďalší dôvod na zamietnutie návrhu.

Proti tomuto rozsudku sa odvolal žalobca a navrhol ho zrušiť a vec vrátiť súdu I. stupňa na ďalšie konanie Považuje ho za nesprávne a nepreskúmateľné.

Tvrdí, že súd I. stupňa prejednaním a rozhodnutím veci na pojednávaní, neúčast' na ktorom riadne ospravedlnil, porušil jeho právo na spravodlivý proces, pretože mu tým neumožnil uplatniť ďalšie skutkové tvrdenia a dôkazné návrhy.

Žalovaný vo vyjadrení k žalobcovmu odvolaniu navrhol napadnutý rozsudok súdu I. stupňa potvrdiť.

Podľa jeho mienky zo skutočnosti, že na výzvu súdu žiadané dôkazy žalobca v súdom stanovenej lehote nepredložil, možno usúdiť, že ich nemá k dispozícii alebo nechce predložiť, lebo by svedčili proti nemu. Vzhľadom na dĺžku trvania konania (11 rokov), je tiež podľa neho značne pochybné, žeby žalobca mohol predložiť akékoľvek iné ním tvrdené dôkazy, ktoré by mohli ovplyvniť výsledok konania.

Minimálny obsah odvolania, nenamietnutie vecnej nesprávnosti prvostupňového rozsudku a argumentácia neexistujúcim procesným pochybením súdu naznačuje podľa jeho mienky účelovosť konania žalobcu, ktorým zjavne zamýšľa predlžovať tento súdny spor.

Najvyšší súd prejednal odvolanie podľa § 212 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že nie je dôvodné.

Z predloženého spisového materiálu odvolací súd zistil, že súd 1. stupňa rozhodol napadnutým rozsudkom vec začatú podaním návrhu zo dňa 20. 11. 1998 potom, čo mu odvolací súd tretíkrát vrátil vec na ďalšie konanie, prvý a druhý krát na základe odvolania žalobcu a tretí krát žalovaného. V prvom rozhodnutí odvolací súd konštatoval neurčitosť žalobného petitu, v druhom rozhodnutí zistil, že žalobca neurčitosť petitu odstránil v odvolacej lehote podaním upraveného petitu a v treťom uložil súdu 1. stupňa doplniť dokazovanie a posúdiť, či žalobca je vo veci aktívne legitimovaný, v akej výške pohľadávky, či si uplatnil právo včas a následne posúdiť, či je konkrétny právny úkon voči žalovanému neúčinný. V tomto rozhodnutí odvolací súd tiež vyslovil názor, že notárska zápisnica, ktorú v upravenom petite žalobca odporuje, len osvedčuje priebeh schôdze žalovaného, je len formou právneho úkonu, odporovateľným právnym úkonom, by bolo vyhlásenie vkladateľa o vložení ďalšej majetkovej účasti - nepeňažného vkladu.

Čo do obsahu odvolania, odvolací súd sa stotožnil s názorom žalovaného vo vyjadrení, že z hľadiska vecnej správnosti odvolateľ rozsudok nenapáda, vytýka mu len procesnú okolnosť, že vec prejednal a rozhodol v jeho neprítomnosti napriek tomu, že sa riadne ospravedlnil.

Podľa názoru odvolacieho súdu súd 1. stupňa žalobu prejednal a rozhodol vec napriek neprítomnosti žalobcu, dôvodne a rozhodol správne.

Odvolaťovo tvrdenie, že súd prejednaním a rozhodnutím veci porušil jeho právo na spravodlivý proces podľa čl. 36 ods. 1 Listiny a čl. 6 ods. 1 Dohovoru, je neopodstatnené.

Zo spisu je zrejmé, že potom, čo NS SR uznesením zo dňa 23. 04. 2008 doručeným žalobcovi dňa 27. 05. 2008, zrušil napadnutý rozsudok súdu I. stupňa a vec mu vrátil na ďalšie konanie, súd I. stupňa nariadil pojednávanie na 15. 12. 2008 predvolaním doručeným žalobcovi dňa 02. 10. 2008. Na tomto pojednávaní sa žalobca nezúčastnil, ani sa neospravedlnil, ani sa vo veci písomne v súlade s usmernením odvolacieho súdu nevyjadril. Preto ho súd výzvou zo dňa 26. 01. 2009, doručenou 04. 02. 2009 vyzval na doplnenie dokladov, potrebných na preukázanie oprávnenosti uplatneného práva v lehote 20 dní, pričom špecifikoval, čo a ako treba doplniť. Na túto výzvu súdu žalobca nereagoval; až v podaní zo dňa 24. 03. 2009, (teda až potom, čo dňa 16. 03. 2009, prevzal predvolanie na pojednávanie určené na 01. 04. 2009, v ktorom predovšetkým ospravedlňoval svoju neúčast' na pojednávaní dňa 01. 04. 2009 tým, že má na tento deň predvolanie na MS Praha vo veciach sp. zn. 58 Co 39/09a 54 Co 519/08 a VS Olomouc vo veci 14 Cmo 55/09, kópie predvolaní však nedoložil) v jeho závere opakuje doterajšie tvrdenia a dôkazy, ktoré už súd v napadnutom rozsudku zohľadnil, navrhol, aby súd určil, že notárska zápisnica č. N 150/98, NZ 148/98 zo dňa 07. 05. 1998, na základe ktorej P., vložilo do A., nepeňažný vklad vo výške 38 417 Sk, je voči žalobcovi právne neúčinná, teda petit je rovnaký, ako ho upravil podaním na pošte dňa 20. 04. 2004, a ako o ňom rozhodol súd I. stupňa napadnutým rozsudkom.

Súd I. stupňa odôvodnil prejednanie a rozhodnutie veci v neprítomnosti žalobcu tým, že kolízia s inými pojednávaniami na iných súdoch nie je dôvodom na odročenie pojednávania a že predvolanie bolo žalobcovi doručené tak, aby sa mohol prípadne dať zastúpiť poverenou osobou a tento jeho záver je správny, najmä po zohľadnení skutočnosti, že predmetný spor trvá už 11 rokov a v ospravedlnení uvádza konania, sú zrejmé z roku 2008 a 2009.

Odvolačí súd konštatoval, že súd I. stupňa návrh zamietol z dôvodu nedostatku aktívnej legitímácie žalobcu v zmysle § 42a ods. 1 Obč. zák. a uplatnenia práva po plynutí trojročnej prekluzívnej lehoty v zmysle § 42a ods. 2 Obč. zák., teda z procesných dôvodov. Odvolačí súd sa s týmto rozhodnutím i jeho odôvodnením plne stotožnil, pokiaľ ide o nedostatok aktívnej legitímácie žalobcu.

Keďže žalobca oprel existenciu svojej pohľadávky vo výške 2 474 361 Sk, voči P., teda danosť svojej aktívnej legitimácie o platobné rozkazy vydané Krajským súdom v Banskej Bystrici, súd vychádzajúc z nich zistil, že priznané istiny boli vo výške 84 753,- Sk, 12 200,- Sk a 6 100,- Sk, a ako ich príslušenstvo žalobca v návrhu započítal sumy 759 155,- Sk, 748 800,- Sk a 863 293,- Sk, pričom uvedené sumy príslušenstva žalobca považoval za priznané spomenutými platobnými rozkazmi. Súd I. stupňa však dôvodne uzavrel, že ani jeden z označených platobných rozkazov, neukladá žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi priznané sumy so zmluvnou pokutou, za každý deň omeškania a po posúdení výšky záväzku P. so sumou, ktorú žalobcovi uhradil, usúdil, že tento záväzok v čase podania žaloby neexistoval, lebo bol splatený postúpením pohľadávky a vykonanými platbami. Na vysvetlenie sa žiada uviesť, že domnelá uplatnená pohľadávka žalobcu voči P., sa zakladá na pohľadávke Z., voči tomuto družstvu vo výške 443 750,- Sk, splatnej v decembri 1995, ktorú žalobca od Z., kúpil v roku 1996. Následne dňa 07. 08. 1996 P. a žalobca spísali dohodu, v ktorej sa uvádzajú termíny splátok, ako aj úhrada časti dlhu v sume 243 750,- Sk postúpením pohľadávky P., voči M. Z. a podľa v spise založených dokladov P. uhradil sumy 50 000,- Sk; 50 000,- Sk; 100 000,- Sk a 112 203,- Sk dňa 26. 11. 1997, 18. 12. 1997, 21. 01. 1998 a 13. 03. 1998. Z uvedeného je zrejmé, že P., uhradil žalobcovi v roku 1996 kúpenú pohľadávku vo výške 443 750,- Sk v čase od 26. 11. 1997 do 13. 03. 1998 sumou 555 953,- Sk, čo značí splatenie celého dlhu, aj s pomerne vysokými úrokmi v celkovej sume 112 203,- Sk.

Keďže teda žalobca oprel existenciu svojej v žalobe tvrdenej pohľadávky o označené o platobné rozkazy Krajského súdu v Banskej Bystrici, v ktorých istina bola úhradou cca 103 tis. Sk, a podľa mienky žalobcu, príslušenstvo celkom cca 2, 371 mil. Sk, pričom priznanie príslušenstva, v tejto výške nijako nemožno vyvodit' zo znenia platobných rozkazov, v ktorých sa píše o 0,05% resp. 1% zmluvnej pokute bez uvedenia, či ide percentuálne sadzby ročne, polročné, mesačné, čo robí túto časť výroku, neurčitou, rozhodne nie spôsobilou na to, aby z jej znenia žalobca odvodzoval svoju pohľadávku na príslušenstvo vo výške vyše 2 mil. Sk.

Podľa názoru odvolacieho súdu žalobca už nemohol súdu predložiť na preukázanie existencie svojej tvrdenej pohľadávky nové dôkazy, pretože neexistencia pohľadávky vo výške 2 mil. Sk, vyplýva z neurčitosti platobných rozkazov, o ktoré oprel žalobný nárok a k žalobe, priložil.

Súd I. stupňa tiež dôvodne a správne usúdil, že žalobca si uplatnil svoje domnelé právo po uplynutí trojročnej prekluzívnej lehoty v zmysle § 42a ods. 2 Obč. zák. Na doplnenie odôvodnenia správnosti napadnutého rozhodnutia sa žiada ešte dodať a konštatoval to aj súd prvého stupňa v napadnutom rozsudku, keď uviedol, že aj žalobný petit tak, že označená notárska zápisnica je voči nemu právne neúčinná, je v rozpore s právnym názorom odvolacieho súdu vyjadreným v uznesení zo dňa 23. 04. 2008.

Úspešnému žalovanému vzniklo v zmysle § 142 ods. 1 O. s. p. právo na náhradu trov odvolacieho konania. Keďže odvolací súd rozhodol o odvolaní vo veci samej, ktorým nebolo rozhodnuté o trovách z dôvodu postupu podľa § 151 ods. 3 O. s. p., o trovách odvolacieho konania rozhodne súd I. stupňa v súlade s § 224 ods. 4 O. s. p.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 09. septembra 2009

JUDr. Jozef Štefanko, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Zuzana Štofániková